

Rammsjön

ARBOGAÅNS VATTENSYSTEM

Sjötyp: Näringsfattig
Sjöyta: 0,96 km²
Höjd över havet: 184,9 m
Maxdjup: 17,0 m
Medeldjup: 4,0 m
Omsättningstid: 1,06 år

Kommun: Örebro
Vattendistrikt: Norra Östersjön
Terrängkartan: 10F NV
EU-id: SE659260-145573
Utloppskoordinater: 6592600, 1455730
Avrinningsområdets areal: 9,59 km²

Rammsjön. ©Lantmäteriet.

Omgivningar

Rammsjön ingår i Arbogaåns vattensystem och är belägen ca 6 km söder om Nora. Sjön tillförs vatten från omgivningarna. Utloppet ligger i den nordvästra viken, Sjødammen. Därifrån rinner vattnet till Kvarndammen och Lilla Rammsjön via Kvarnbäcken-Lerkesån som mynnar i Norasjön.

Berggrunden i områden kring Rammsjön består huvudsakligen av graniter utom i söder där ett mindre område med metavulkaniter (leptiter) dominerar. En hel del metabasitområden finns också runt sjön, främst i väster och i sydost. Två mindre diabasgångar finns i söder. Sandig/siltig morän utgör tillsammans med mindre områden av torv den dominerande jordarten. Vid sjöns norra ände finns en mindre avsättning av isälvsmaterial.

Omgivningarna kring Rammsjön domineras helt av barrskog. Omfattande hyggen finns runt stora delar av sjön. Lövskog finns i en ridå vid strandbrynet samt i nordost vid Ramshyttan där också en del öppna marker finns längre öster ut. På östra sidan av sjön finns några enstaka hus. I tabell 1 redovisas markanvändningen i Rammsjöns avrinningsområde.

Tabell 1. Markanvändning i Rammsjöns avrinningsområde, vars totala area är 9,59 km². Data från SMHI.

Markanvändning	Areal (km ²)	Markanvändning	Areal (km ²)
Skog	7,89	Annan öppen mark	-
Sankmark	-	Vatten	1,17
Jordbruksmark	-	Tätort	-
Hyggen	0,54	Annan koncentrerad bebyggelse	-

Djur och växter

Fisk

Rammsjön har nätprovfiskats åtta gånger under perioden 1980-2006. Arter som påträffats under perioden är abborre, gädda, siklöja, mört och braxen. Vid ett provfiske-tillfälle påträffades även gös. År 1981 och 1982 utplanterades köns mogna mörtar från Hjälmaran. Tidigare än så har även ål utplanterats.

Bottenfauna

Uppgifter om sjöns bottenfauna saknas. Utloppsån Kvarnbäcken hyser dock ett reproducerade bestånd av flodpärlmussla.

Växtplankton

Bedömning från växtplanktonundersökning 2008 visar hög närings- och surhetsstatus.

Växtlighet

Växtligheten i Rammsjön är i allmänhet sparsam. Arter som rapporterats är sjöfräken, flaskstarr, gul och vit näckros, igelknopparter och vattenpilört.

Övrigt djur- och växtliv

Fem sjöberoende fågelarter har observerats, bl.a. storlom.

Vattenkvalitet

Rammsjön är en näringsfattig sjö som ligger i ett område med försurade vatten. Sjön har kalkats sedan 1981. Innan kalkningarna startade var sjön kraftigt försurad med pH-värden mellan 4,6-5,2. Idag är Rammsjöns vatten måttligt surt och buffertkapaciteten är svag. Vid senaste undersökningen var kvicksilverhalten i gädda måttligt hög. Mer information om vattenkemin i Rammsjön visas i tabell 2.

Tabell 2. Vattenkemidata från Rammsjön. Medelvärdena är baserade på provtagningar från åren 2012-2014 alternativt den senaste provtagningen. Färgade värden anger statusklassning, se [läsanvisningar](#).

Parameter	Medelvärde	Min-Maxvärde	Antal prov	Provtagningsår
pH	6,5*	6,2-6,9	9	2012-2014
Alkalinitet (mekv/l)	0,07	0,04-0,09	9	2012-2014
Siktdjup (m)	2,1	2,1	1	2012-2014
Vattenfärg (mg Pt/l)	71**	60-90	6	2012-2014
Totalfosfor (µg/l)	12	12	1	2012-2014
Totalkväve (µg/l)	309	260-358	2	2012-2014
Hg i gädda (mg/kg)	0,72	Medelvärde 5 fiskar		2004

*NV Handbok 2007:4 och expertbedömning. **Motsvarar absorptionskoefficienten 0,14 (vid 420/5 nm).

Statusbedömning

Sjöns ekologiska status har bedömts som *måttlig*. Sjön har försurningsproblem. Det är sammanvägningen av fisk, artsammansättningen hos växtplankton (alger) försurningsstatus samt att sjön kalkats flera gånger sedan 1981 som varit avgörande för bedömningen. Provfisken visar på god status för fisk, men bedömningen är något osäker för att undersökning utförts genom provfiske efter endast småmört. Antalet mört mindre än 10 cm är fler än 1 st per nät vid provfiske, vilket indikerar att sjöns fisksamhälle inte är allvarligt påverkat av försurning. De allmänna förhållandena, som är en sammanvägning av klassificeringarna för näringsämnen (hög status) och försurning (måttlig status), har sammantaget måttlig status. Sjön är utsatt för påverkan från försurning, men kalkning gör att pH och fisk kan hållas på en för sjön naturlig nivå. Det förekommer vandringshinder i anslutning till vattenförekomen.

Bedömningsgrunder i föreskrift har tillämpats, bortsett från ekologisk status, kvalitetsfaktorn fisk och försurning som klassats som expertbedömning. För mer information om bedömningen, se

<http://www.viss.lst.se/Waters.aspx?waterEUID=SE659260-145573>.

Övervakningsprogram

Rammsjön ingår miljöövervakningsprogrammen *Kalkningens kemiska effektuppföljning* och under vissa år i *Undersökningar i ytvattenförekomen*. Under badsäsongen övervakas kvaliteten på badvattnet vid sjöns badplats.

Naturvårds- och friluftsentressen

Rammsjön har värde för det lokala friluftslivet. Sjön är upplåten för fritidsfiske och förvaltas av Sveaskog. I norra delen av Rammsjön finns en kommunal badplats. Sjön är dessutom ett tilltalande inslag i landskapsbilden.

Mänsklig påverkan

Sjön påverkas av kalkning. Under perioden 1981-86 ingick Rammsjön i ett projekt med syfte att minska kvicksilverhalten i fisk genom kalkning och gödning. Under denna period gödslades sjön kontinuerligt med oorganiskt kväve och fosfor under vegetationsperioderna. Öster om sjön går bilväg strandnära.

Områdesskydd

Södra delen av Rammsjön samt ön Svalholmen omfattas av ekopark Kilsbergen som invigdes 2007.

Referenser

[Artportalen](#).

IVL Svenska Miljöinstitutet AB. [Kvicksilver i biota](#)

Länsstyrelsen i Örebro län, 1988. Vattenregister/sjöbeskrivning – St Rammsjön. Dos nr 1800-122-266.

Länsstyrelsen i Örebro län, 2010. [Åtgärdsplan för kalkningsverksamheten i Örebro läns sjöar och vattendrag 2010-2015](#). Dnr: 5810-1162-2010, Dos nr: 1800-000-004.

Länsstyrelsen i Örebro län, 2006. [Biotopkartering av värdefulla vattendrag i Örebro län](#). Publ. nr: 2006:32.

Naturvårdsverket, 2007. [Status, potential och kvalitetskrav för sjöar, vattendrag, kustvatten och vatten i övergångszon. Bilaga A-Bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag. Handbok 2007:4](#).

SLU, [Databasen för provfiske i sjöar](#).

SLU, [Vattenkemi- och biologiska data](#).

SMHI, [Svenskt vattenarkiv \(SVAR\)](#)

[VISS - VattenInformationsSystem för Sverige](#). Nationell databas över svenska vattenförekomster.

